

OCENE IN POROČILA

Richard Haase, *Die keilschriftlichen Rechtssammlungen in deutscher Fassung*. Druga, predelana in razširjena izdaja. Otto Harrassowitz, Wiesbaden 1979, X + 148 strani.

Avtor, ki je po poklicu predsednik sodišča (Amtsgerichtspräsident) v Leonbergu na Württembergem, je že več desetletij eden najbolj prizadevnih raziskovalcev in predavateljev klinopisnih prav, zlasti hetitskega. Kot takemu je bil priznan tudi naslov »profesor«.

Poleg mnogoštevilnih člankov in monografskih razprav je leta 1962 objavil besedila 12 »klinopisnih pravnih zbirk v nemškem prevodu« (O. Harrassowitz, Wiesbaden 1963). V isti založbi je leta 1979 izšla druga, dopolnjena in predelana izdaja, ki v nekoliko drobnejšem, vendar lepo čitljivem tisku zajema 17 pravnih virov. V svojem izpopolnjenem prevodu je — kakor omenja v predgovoru (str. V) — skušal upoštevati potrebe znatnega dela interesiranih bralcev, »da spoznajo vsebino določb« v lepem prevodu, »ne toliko njihove ohranjene dobesedne dikcije«. Pri znanstvenem navajanju bo s to spremembo treba pazljivo računati. Pred prevodom besedila navaja najvažnejše literarne obdelave oz. prevode, pri tem upošteva tudi nekatere slovenske prispevke.

Sam tudi opozarja, da je v svojo drugo izdajo uvrstil tudi nekaj odlomkov, ki označujejo pravno stanje v določeni dobi, ne da bi obenem navajali besedilo ustreznih določb. Na ta način nas avtor opozarja na pravno stanje in spremembe, ki so jih uvedli Entemena, Urukagina in Gudea iz Lagaša (str. 1—5), Ur-Ninurta iz Isina ter Sin-kašid iz Uruka (27 s.). Na novo je uvrščen začasni reformni edikt (*mešarum*), ki ga je izdal Hammurabijev sin Samsu-iluna (61). Posebno pozdravljamo, da nova izdaja prinaša prolog in epilog Lipit-Ištarjevega in Hammurabijevega zakonika ter prolog Ur-Nammujevega zakonika. Obenem so po novejših doganjanjih dopolnjene določbe Ur-Nammujevega in Lipit-Ištarjevega zakonika.

Zelo posrečena sta tudi dva dodatka. V prvem (str. 113 s.) pojasnjuje 15 izrazov, ki jih je težko ustrezno prestaviti. Drugi dodatek podaja na 4 straneh primerjalno tabelo, ki navaja, kako so posamezni pravni predmeti (npr. zdravniki, namakanje, posojilo itd.) obravnavani v prevedenih 11 pravnih zbirkah.

Avtorju smo za njegovo temeljito predelano drugo izdajo hvaležni. Z njo je podal ne le pravnemu zgodovinarju, ampak vsakemu ljubitelju prednjeazijskih kultur pregleden, praktično lepo uporaben priročnik.

Viktor Korošec

Hrestomatija izvora za opšto istoriju srednjega vijeka. Prvo izdanje. Odabralo in uredilo dr. Marko Sunjić, Sarajevo (IGKRO »Svjetlost« — OOUR Zavod za udžbenike) 1980, 379 strani.

Navedena knjiga je v povojni jugoslovanski historiografiji vsekakor novost. Ne sicer novost po vrsti dela, saj imamo že kar precej tovrstnih priročnikov in učbenikov za srednje in celo osnovne šole ter tudi za univerzitetni študij (npr. B. Ferjančič, *Vizantinski izvori za istoriju naroda Jugoslavije I—II*, Beograd 1959; N. Klaić, *Izvori za hrvatsku povijest do 1526 godine*, Zagreb 1972), pač pa po vsebini, saj gre za gradivo za občo zgodovino srednjega veka. Zadnja podobna knjiga je v jugoslovanskem zgodovinarstvu izšla že pred okoli 70 leti.

Delo M. Šunjića, rednega profesorja za občo zgodovino srednjega veka na filozofski fakulteti v Sarajevu (in sedaj diplomata v Venezueli) prinaša v srbo-hrvatskem prevodu številne dokumente za občo zgodovino srednjega veka, ki jih je avtor uporabil pri svojem delu s študenti v seminarju in je z njimi osvetljeval snov univerzitetnega študijskega programa. Objavil je pod 115 oštevilčenimi podpoglavji mnogo večje število krajših ali daljših dokumentov oziroma izsekov iz njih, ki jih je sistematično in kronološko uredil v 18 poglavij po problemih (npr. cesarstvo od obnovitve za Karolingov do svetega nemškega cesarstva, duhovna in svetna oblast, evropska (krščanska) ekspanzija proti islamu in poganstvu, cerkev in herezije, nove družbene in politične razmere na zahodu), po posameznih etničnih skupinah oziroma ljudstvih (npr. germanska ljudstva in njihove države na